

Dosarul nr. 1ra-776/2023
(1-20138197-01-1ra-22052023)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Țurcan Anatolie
Talpă Boris
Eremciuc Ghenadie

a examinat admisibilitatea recursurilor declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Tatiana Ioniță, și inculpatul Oreol Alexei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, în cauza penală privind-i pe

OREOL Alexei XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX,

PLOHII Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2020 - 29.07.2022;
Instanța de apel: 25.08.2022- 08.02.2023;
Instanța de recurs: 22.05.2023- 01.11.2023.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central, din 29 iulie 2022, Oreol Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare;
- art.186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani și în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, i s-a adăugat în întregime la pedeapsa stabilită partea rămasă neexecutată de 1 an 4 luni și 14 zile închisoare a pedepsei stabilită prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central, din 17 septembrie 2015, și i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani 4 luni și 14 zile, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință în privința lui Plohii Vasile a fost încetat procesul penal de învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, în baza art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX- de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

S-a admis integral acțiunea civilă înaintată de Andrievschii Alexandru și s-a dispus încasarea de la Oreol Alexei în beneficiul lui Andrievschii Alexandru suma de 2999 lei cu titlu de prejudiciu material.

A fost soluționată chestiunea privitor la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Oreol Alexei la 03.11.2019, în jurul orei 17:00, fiind sub influența băuturilor alcoolice, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând și dorind în mod conștient survenirea acestora, în urma unei înțelegeri prealabile, împreună și de comun acord cu Plohii Vasile prin acces liber, de pe palierul scării de la etajul 3 al blocului locativ amplasat în XXXXX, pe ascuns a sustras și însușit o ușă din metal la preț de 1800 lei, care aparținea lui Jaman Ivan, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Tot el, în noaptea de 25 spre 26 iunie 2020, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns a pătruns în casa lui Andrievschii Alexandru amplasată în XXXXX, de unde a sustras și însușit un telefon mobil de model Xiaomi Redmi 8” cu nr. de IMEI 1: XXXXX și IMEI XXXXX în preț de 2999 lei, în care era instalată cartela SIM ”Orange” cu nr. XXXXX, cauzându-i astfel părții vătămate Andrievschii Alexandru dauna materială în proporții considerabile.

Plohii Vasile la 03.11.2019, în jurul orei 17:00, fiind sub influența băuturilor alcoolice, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în urma unei înțelegeri prealabile, împreună și de comun acord cu Oreol Alexei, prin acces liber, de pe palierul scării de la etajul 3 a blocului locativ amplasat în XXXXX, pe ascuns a sustras și însușit o ușă din metal în preț de 1800 lei, care aparținea lui Jaman Ivan, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror și de inculpatul Oreol Alexei, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Soroca.

3.1 Procurorul în apelul său a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Plohii Vasile să fie recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal stabilindu-i în baza acestei legi, pedeapsa sub formă de 6 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentare apelantul a invocat, că instanța de fond a stabilit just circumstanțele cauzei și corect a calificat acțiunile lui Plohii Vasile în baza art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, însă, ilegal a încetat procesul penal, în baza prevederilor art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Dat fiind faptul, că instanța de judecată l-a recunoscut vinovat pe Plohii Vasile de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.186 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, aceasta urma să adopte o sentință de condamnare în baza art.389 Cod de procedură penală și nu o sentință de încetare a procesului penal în baza art. 391 Cod de procedură penală.

A mai indicat, că instanța de fond eronat a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 1 și 2 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, or, la caz, inculpatul nu a înaintat o cerere, prin care ar fi solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor Legii specificate.

Acuzarea considera că, inculpatul urma a fi condamnat pentru fapta ilicită comisă, cu aplicarea în privința acestuia a pedepsei cu închisoare în limitele solicitate, din următoarele considerente: caracteristica negativă de la locul de trai, comportamentul ilicit până, în timpul și după comiterea infracțiunii de care era acuzat la moment, atitudinea nepăsătoare față de instanța de judecată și legea penală, manifestată prin eschivarea intenționată de la judecarea cauzei și atitudinea nepăsătoare față de fapta ilicită comisă și consecințele acesteia.

3.2 Inculpatul Oreol Alexei în apelul său a pledat pentru casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri și anume să fie achitat pe faptul furtului de telefon mobil și să se înceteze cauza penală pe motivul împăcării părților pe faptul sustragerii ușii de metal.

În susținerea poziției sale apelantul a indicat că lipseau probe, iar instanța de fond și-a bazat sentința doar pe presupuneri.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, apelul inculpatului a fost respins ca depus peste termen. Apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în latura încetării procesului penal în privința lui Plohii Vasile, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Plohii Vasile s-a recunoscut vinovat și a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal la 6 luni închisoare.

În corespundere cu art. 389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală și art.107 alin. (1) Cod penal, Plohii Vasile s-a liberat de la executarea acestei pedepse în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest, dispozițiile sentinței referitor la condamnarea lui Oreol Alexei, cu privire la acțiunea civilă și corpuri delictive, s-au menținut.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apelul declarat de către Oreol Alexei urma a fi respins ca fiind depus peste termen în temeiul art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, or, potrivit actelor cauzei penale, sentința a fost pronunțată la data de 29.07.2022, în lipsa lui Oreol Alexei care fusese anunțat în căutare la 14.07.2022.

Potrivit scrisorilor din 17.08.2022, copiile sentinței au fost remise spre executare Penitenciarului nr.11 Bălți și Inspectoratului de poliție Soroca, indicându-se că sentința a devenit executorie la 16.08.2022 (f.d. 114- 115, Vol. II).

La 19.08.2022 Oreol Alexei a fost reținut, temeiul reținerii fiind sentința Judecătorei Soroca, sediul Central din 29 iulie 2022, pronunțată pe cazul penal cu privire la acuzația adusă lui Oreol Alexei și Plohii Vasile în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, acestuia fiindu-i explicat modul și termenul de atac, fapt confirmat suplimentar de inculpat în instanța de apel (f.d. 112, Vol. II).

Potrivit impresiunii ștampilei din cererea de apel depusă de Oreol Alexei, aceasta a parvenit și a fost înregistrată la Curtea de Apel Bălți cu nr.18330 la data de 17.11.2022 (f.d. 140, Vol. II).

Din informațiile analizate, s-a constatat, că sentința a fost pronunțată la 29.07.2022 în lipsa inculpatului, acesta fiind reținut și începând a ispăși pedeapsa cu închisoare din 19.08.2022, dar a contestat-o abia peste circa 3 luni, la 17.11.2022, adică peste termenul de 15 zile de la data pronunțării integrale a sentinței.

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, *iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel nu s-au invocat careva motive întemeiate de omitere a termenului de declarare a apelului, și nu s-au constatat alte circumstanțe care ar fi servit temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de către inculpat, din care considerente apelul în cauză urma a fi respins ca depus peste termen.

Ținând cont de faptul, că apelul lui Oreol Alexei a fost declarat peste termenul prevăzut de lege, instanța de apel era în imposibilitate de a se expune asupra temeiurilor invocate în conținutul acestuia, circumstanță care condiționa menținerea în vigoare a hotărârii judecătorești contestate în această latură.

Referitor la apelul procurorului, instanța de apel a considerat că cerința acuzării era fondată, dar nu din considerentele invocate, dar, doar că actul amnistiei urma a fi aplicat după recunoașterea vinovăției în comiterea faptei incriminate și stabilirea pedepsei, cu liberarea de la executarea acesteia.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1- 8), art. 2 alin. (4), art. 275 pct. 4), art. 285 alin. (2, 7), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1, 5), art.

384 alin. (1, 3- 4), art. 389 alin. (1, 4 pct. 2), art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5), art. 395 alin. (1) pct. 2), 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă de instanța de fond la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte, pronunțând o sentință de încetare motivată, partea descriptivă a cărei trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal, iar dispozitivul trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv- cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1, 4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală nu prevede că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, cât, de altfel, și a prescripției. Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare, doar în cadrul adoptării unei sentințe de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prevăzute la art. 389, 394 alin. (1, 2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de fond a admis erori la adoptarea sentinței, or, depășind faza preliminară, urmare a finisării cercetării judecătorești, a dispus încetarea procesului penal în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (ce nu reprezintă teme de reabilitare) pe când urma să pronunțe sentință de condamnare, cu stabilirea pedepsei penale și să libereze inculpatul de la executarea ei în temeiul actului de amnistie.

Instanța de apel a considerat necesar de a corecta eroarea admisă de către prima instanță. Astfel, s-a dispus recunoașterea vinovăției și stabilirea față de inculpat a pedepsei penale, în acest sens evaluând criteriile generale de individualizare a pedepsei, a considerat echitabilă atât categoria cât și cuantumul pedepsei propuse de procuror și anume de 6 luni închisoare.

Având în vedere, că infracțiunea ce a servit obiect de examinare în prezenta cauză penală după gravitate este catalogată ca mai puțin gravă, a fost comisă până la data de 24.12.2021, instanța de apel a considerat că în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 (privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la

proclamarea independenței Republicii Moldova, ținând cont și de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală și art. 107 alin. (1) Cod penal, Plohii Vasile a fost liberat de la executarea pedepsei penale stabilite acestuia în baza art.186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, or, faptul că inculpatul nu a depus o cerere în acest sens după cum invocă acuzaarea, nu este un impediment, iar alte impedimente pentru aplicarea amnistiei prevăzute la art.6 al Legii nominalizate nu au fost stabilite.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul și inculpatul Oreol Alexei au înaintat recursuri, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Bălți.

6.1 Procurorul în recurs, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei în privința lui Plohii Vasile, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că, conform art. 2, pct. 3) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate, or în lipsa inculpatului și în lipsa acordului scris a lui Plohii Vasile , ultimul, nu putea fi liberat de la executarea pedepsei.

Articolul 2 alin. (3) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, stipulează că aplicarea actului de amnistie, are loc cu acordul scris al persoanei inculpate iar potrivit art. 2 alin. 4 din legea menționată, instanța **poate** (dar nu este obligatoriu) aplica amnistia și în cazul refuzului persoanei.

În cazul dat Plohii Vasile s-a sustras de la prezentarea în instanțele de judecată, fiind anunțat în căutare, nu a sesizat instanța în scris personal privind acordul la aplicare a amnistiei în privința sa și nu a declarat în nici un fel refuzul în aplicarea acestei, prin urmare se constata ilegalitatea aplicării amnistiei, or, art. 2 alin. (4) al legii se referă la persoana care nu este de acord să-i fie aplicata amnistia refuz care se declară în fața instanței de judecată, cu prezenta fizică, solicitând să fie recunoscut nevinovat de comiterea infracțiunii incriminate, de astfel, dânsul poate să solicite aplicarea amnistiei pe altă cauză, dat fiind că amnistia poate fi aplicată doar o singură dată.

Numai în condițiile în care cauza este examinată în lipsa inculpatului și fiind anexată o cerere din partea acestuia, legalizată în ordinea stabilită ar putea fi aplicată amnistia.

6.2 Inculpatul Oreol Alexei a depus recurs, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecare cauzei și aplicarea amnistiei față de el.

7. Examinând admisibilitatea recursurilor pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, instanța de recurs concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex

reformeii Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei Legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

7.1 Din conținutul recursului se constată că procurorul face trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, însă instanța de recurs consideră că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Plohii Vasile, nefiind de acord doar cu aplicarea în privința lui a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din care motiv va fi supusă verificării hotărârea judecătorească contestată doar sub acest aspect.

Cercetând materialele cauzei, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a dispus în privința lui Plohii Vasile liberarea de la executarea pedepsei stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia.

Procedura de aplicare a actului amnistiei față de inculpat este reglementată de art. 2 din Legea nr. 243, unde se stipulează expres că *procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.*

De asemenea, încetarea procesului penal în privința inculpatului are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate, condiție obligatorie invocată în Legea nr. 243 privind aplicarea amnistiei.

Totodată, în art. (2) pct. 4) al Legii nr. 243 privind aplicarea amnistiei se menționează că, *în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea*

sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Prin urmare, instanța de apel a avut posibilitatea de a libera pe Plohii Vasile de la executarea pedepsei în temeiul art. (2) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, fără prezența cererii inculpatului sau a apărătorului său. Mai mult, instanța de apel a corectat eroarea admisă de instanța de fond și a dispus recunoașterea vinovăției și stabilirea față de inculpat a pedepsei penale, aceasta fiind urmată de liberarea de executare a pedepsei în corespundere cu art. 389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală și art. 107 alin. (1) Cod penal

Reieșind din cele expuse, argumentul dat a fost obiectul discuției în cadrul instanței de apel și instanța de recurs consideră că în privința lui Plohii Vasile corect a fost aplicat actul amnistiei, respectiv raționamentele consemnate conturează că recursul declarat de către procuror urmează a fi respins, ca fiind vădit neîntemeiat.

Completul de judecată atestă corectitudinea concluziei instanței de apel, care a examinat prezenta cauză penală fără careva abateri de la normele de procedură și în hotărârea adoptată a realizat o justă interpretare și aplicare a normelor de procedură penală, decizia adoptată fiind întemeiată și riguros argumentată, motivarea soluției fiind bazată pe probe administrate în cadrul procesului penal și verificate în ședința de judecată a instanței de apel.

Concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurentului nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel, care a respectat exigențele prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală și a judecat conform legii cauza penală în privința lui Plohii Vasile, în fapt și în drept, ceea ce impune incontestabil concluzia de inadmisibilitatea recursului ordinar ca vădit neîntemeiat, cu menținerea deciziei instanței de apel.

7.2 Privitor la recursul depus de Oreol Alexei, instanța de recurs constată că și acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, instanța de recurs conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului lui Oreol Alexei declarat ca tardiv, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, *termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.* Iar în partea descriptivă a deciziei instanța de apel a motivat detaliat că „Potrivit actelor cauzei penale,

sentința instanței de fond a fost pronunțată la data de 29.07.2022, în lipsa lui Oreol Alexei care fusese anunțat în căutare la 14.07.2022.

...La 19.08.2022 Oreol Alexei a fost reținut, temeiul reținerii fiind sentința Judecătoreiei Soroca sediul Central din 29.07.2022, pronunțată pe cazul penal cu privire la acuzația adusă lui Oreol Alexei și Plohii Vasile în comiterea infracțiunii prevăzută de art.186 alin.(2) lit. b),d) CP, acestuia fiindu-i explicat modul și termenul de atac, fapt confirmat suplimentar de inculpat în instanța de apel (f.d.112, Vol. II).

...Din informațiile analizate, Colegiul penal constată, că sentința instanței de fond a fost pronunțată la 29.07.2022 în lipsa inculpatului, acesta fiind reținut și începând a ispăși pedeapsa cu închisoarea din 19.08.2022, dar a contestat-o abia peste circa 3 luni, la 17.11.2022, adică peste termenul de 15 zile de la data pronunțării integrale a sentinței.”

Subsidiar la cele consemnate supra, instanța de recurs menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

Instanța de apel corect a menționat că în apel nu s-au invocat motive întemeiate ce ar fi determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța fiind în imposibilitate să repună în termen cererea inculpatului.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*

Tot aici, instanța de recurs menționează că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Astfel, având în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și legalității sentinței, nu există temei nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra legalității hotărârii referitor la condamnarea lui Oreol Alexei, la aprecierea juridică a acțiunilor acestuia, la măsura de pedeapsă aplicată, precum și referitor la aplicarea actului de amnistie.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost

depus peste termen, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de inculpat, considerându-l ca inadmisibil.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Tatiana Ioniță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, în cauza penală privindu-l pe PLOHII Vasile XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului declarat de inculpatul OREOL Alexei XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2023, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie